

Proiectul nr. 2021-1-RO01-KA220-VET-000033055

Împuternicirea asistenților medicali și a profesioniștilor din domeniul sănătății pentru a promova vaccinarea și a combate reticența față de vaccinuri - IENE PROVAC

MODULUL 2. CUNOȘTINȚE CULTURALE - TEMA 3. ÎNȚELEGEREA PERSPECTIVELOR CULTURALE ȘI A INFLUENȚELOR ASUPRA IMUNIZĂRII ȘI/SAU A PROBLEMELOR LEGATE DE EZITARE

Kalokairinou Athina, Apostolara Paraskevi, Velonaki Sofia-Venetia, Kardari Anna

National and Kapodistrian University of Athens

1. INTRODUCERE

Acceptarea vaccinării nu ar trebui considerată ca fiind evidentă pentru toate comunitățile. În zilele noastre, influența credințelor, culturilor și mass media asupra oamenilor din diferite țări este mai rapidă decât înainte de globalizare (Dube et al. 2013). Înțelegerea oamenilor despre vaccinare este parțial rezultatul atitudinilor culturale și psihologice și, ca atare, este puțin probabil să se schimbe doar prin apeluri la dovezi. Intervențiile care abordează ezitarea la vaccin în diferite comunități pot necesita o abordare semnificativ diferită față de cele care vizează asimilarea completă. Prin urmare, este necesară conștientizarea culturii, temerilor, valorilor și priorităților comunității (Luca et al., 2020).

2. SCOP

Scopul acestei unități de învățare este înțelegerea perspectivelor culturale și a influențelor asupra imunizării și/sau a problemelor legate de ezitare.

3. REZULTATELE ÎNVĂȚĂRII

La sfârșitul acestui training, participanții vor:

- Înțelege rolul culturii în problemele legate de imunizare și/sau ezitare.
- Înțelege diferențele culturale dintre culturile orientale și cele vestice.
- Realiza în ce măsură ezitarea la vaccin rezultă din credința religioasă și culturală.

4. CADRUL TEORETIC

4.1. CONCEPTE ȘI DEFINIȚII

Cultura: Conform Cambridge Dictionary, cultura este definită ca „...modul de viață, în special obiceiurile și credințele generale, ale unui anumit grup de oameni la un anumit moment...” sau „...atitudinile, comportamentul, opiniile etc. a unui anumit grup de oameni din societate...”

Papadopoulos raportează că toate ființele umane sunt ființe culturale. Cultura influențează stilul de viață al indivizilor, identitatea personală și relația lor cu ceilalți atât în interiorul, cât și în afara culturii lor. Culturile sunt dinamice și în continuă schimbare, deoarece indivizii sunt influențați și influențează cultura lor în diferite grade (Papadopoulos, 2006).

Imunizare: un proces prin care o persoană devine protejată împotriva unei boli prin vaccinare (Immunization Basics | Center for Disease Control and Prevention, 2022).

Ezitarea la vaccin: Grupul de lucru SAGE privind ezitarea la vaccin a concluzionat că „... ezitarea la vaccin se referă la întârzierea acceptării sau refuzul vaccinării, în ciuda disponibilității serviciilor de vaccinare...” Ezitarea la vaccin este complexă și specifică contextului, variind în timp, loc și vaccinuri.

Diferențele culturale: culturile orientale vs culturile occidentale: fiecare societate are un contract social care stabilește modurile în care oamenii acționează și își prioritizează deciziile și opțiunile: ca indivizi (de exemplu, în Statele Unite), ca colectiv (de exemplu, în China) sau un amestec. din ambele forme (de exemplu, în Canada sau Franța). Cultura modelează și influențează strategiile de prevenire ale diferitelor societăți și aceasta ar trebui să fie considerată o lecție cheie pentru un răspuns la o pandemie globală. Disponibilitatea generală a membrilor gospodăriei de a se sfătui reciproc cu privire la problemele de vaccinare poate fi dictată de diferențele culturale (Taylor et al., 2016). Potrivit lui Hofstede (1994), culturile orientale dispun de un colectivism mai mare decât culturile occidentale care dispun de un individualism mai mare.

- **Culturi occidentale:** oamenii îmbrățișează individualismul, care încurajează autonomia în luarea deciziilor; prin urmare, ei nu sunt influențați de gospodăria lor. Membrii gospodăriei occidentale nu se bazează neapărat pe persoanele în vârstă în luarea deciziilor (Hofstede, 1994).
- **Culturi orientale:** oamenii îmbrățișează colectivismul în care importanța membrilor în vârstă se explică de la sine. Astfel, o ipoteză rezonabilă este că culturile orientale ar fi mai mult influențate de membrii gospodăriei. De exemplu, tradiția confuciană pune accent pe respectul față de bătrâni, unde bătrânii sunt cei care de obicei dau, dar nu primesc, sfaturi (Hofstede, 1994).

4.2. CE SPUNE CERCETAREA PE ACEASTĂ TEMĂ

- 1) Taylor, E., Atkins, K. E., Medlock, J., Li, M., Chapman, G., & Galvani, A. P. (2016). Cross-cultural household influence on vaccination decisions. *Medical Decision Making: An International Journal of the Society for Medical Decision Making*, 36(7), 844–853. <https://doi.org/10.1177/0272989X15591007>.

Acest articol de cercetare sugerează că impactul comunicării indirecte a mesajelor de sănătate publică depinde de țara și cultura în care locuiesc indivizii. Diferențele transnaționale în ceea ce privește disponibilitatea de a consilia membrii gospodăriei ar putea fi atribuite diferențelor culturale sau atitudinilor față de luarea deciziilor în domeniul sănătății și politica de sănătate

impusă de stat. Diferențele Est-Vest în ceea ce privește vaccinarea față de membrii gospodăriei mai tineri și mai în vârstă au două explicații potențiale. În primul rând, sfatul poate fi considerat o atitudine pozitivă față de consultant, deoarece indică faptul că consilierului îi pasă de protejarea sănătății consultantului. Astfel, lipsa de sfaturi pentru persoanele în vârstă din Japonia și China poate reflecta o atitudine negativă față de membrii în vârstă a gospodăriei, mai ales în comparație cu omologii lor din vest. O explicație alternativă este aceea că asiaticii sunt mai ascultători și mai respectuoși față de membrii în vârstă ai familiei lor și sunt mai predispuși să primească sfaturi de la ei, spre deosebire de omologii lor occidentali. Deci, mesajele de sănătate publică care promovează sfătuirea persoanelor în vârstă să se vaccineze în China și Japonia ar putea să nu aibă succes. În schimb, țările cu niveluri scăzute de consiliere în Europa și Orientul Apropiat, care au și sisteme centralizate de asistență medicală finanțate de stat, au avut tendința de a oferi sfaturi persoanelor în vârstă. În plus, deciziile de vaccinare pot fi influențate și de mulți factori specifici țării, cum ar fi locația geografică, recomandarea guvernamentală de vaccinare și sistemele de sănătate. [Disponibil aici](#)

- 2) **Whitehead, A. L., & Perry, S. L. (2020). How Culture Wars Delay Herd Immunity: Christian Nationalism and Anti-vaccine Attitudes. *Socius*, 6, 2378023120977727. <https://doi.org/10.1177/2378023120977727>**

Factorii culturali precum politica și religia sunt asociați cu atitudinile anti-vaccin. Mai precis, ideologiile care resping faptele științifice și promovează devotamentul față de liderii politici (naționalismul creștin) afectează atitudinile anti-vaccin mai puternic decât caracteristicile politice sau religioase considerate separat. De exemplu, conform acestei analize, americanii care îmbrățișează naționalismul creștin au mai multe șanse să reziste la vaccinarea lor înșiși sau a copiilor lor și astfel prelungind amenințarea cu posibile boli. [Disponibil aici.](#)

- 3) **Luca, Mihaela & Azoicăi, Doina & Alexa, Ioana & Vata, Andrei & Natalia, Cucos & Pascariu, Andreea & Onofrei, Maria Ioana. (2020). Cultural Perspectives on Vaccination - An Ethical Dilemma? *Journal of Intercultural Management and Ethics*, 3, 19-27. <https://doi.org/10.35478/jime.2020.1.03>**

Opiniile publice despre vaccinare sunt adesea rezultatul divergențelor dintre diferite puncte de vedere culturale și sisteme de valori. Câteva perspective culturale cheie asupra vaccinării sunt derivate din:

(1) drepturile și pozițiile individuale ale sistemelor de sănătate publică față de vaccinare,

(2) opiniile religioase și obiecțiile la vaccinuri și

(3) suspiciunea și neîncrederea față de vaccinuri între diferite culturi și comunități din întreaga lume.

Din această perspectivă, atitudinea oamenilor față de vaccinare este parțial rezultatul unui aspect cultural și psihologic mai larg și, ca atare, este puțin probabil să se schimbe doar prin dovezi. Dezvoltarea de intervenții pentru a aborda ezitarea la vaccin în diferite comunități poate necesita o abordare semnificativ diferită, cu necesitatea de a începe prin a afla despre cultura, temerile, valorile și prioritățile acelei comunități. [Disponibil aici.](#)

- 4) Airhihenbuwa, C. O., Iwelunmor, J., Munodawafa, D., Ford, C. L., Oni, T., Agyemang, C., Mota, C., Ikuomola, O. B., Simbayi, L., Fallah, M. P., Qian, Z., Makinwa, B., Niang, C., & Okosun, I. (2020). Culture Matters in Communicating the Global Response to COVID-19. *Preventing Chronic Disease*, 17, E60. <https://doi.org/10.5888/pcd17.200245>.

Mesajele de comunicare actuale în pandemia de COVID-19 tind să se concentreze mai mult pe riscurile individuale decât pe riscurile comunitare care rezultă din inechitățile existente. Cultura este esențială pentru o comunicare eficientă în domeniul sănătății publice, implicată în comunitate, pentru a reduce riscurile colective. Această analiză subliniază impactul disproporționat al pandemiei de COVID-19 asupra comunităților de culoare neagră și marocane la nivel național și discută despre faptul că la nivel global crește din cauza inechității structurale. Comunicarea implicată în comunitate este crucială pentru ca soluțiile relevante din punct de vedere cultural să fie recunoscute. În aceste comunități, inechitățile istorice și structurale le-au afectat condițiile cronice de sănătate și condițiile de viață și de muncă. PEN-3 (Persoană, familie extinsă, vecinătate) este un model cultural care a fost publicat pentru prima dată în 1989 și constă din 3 domenii principale: 1) identitate culturală, 2) relații și așteptări și 3) abilitare culturală. PEN-3 oferă un cadru cultural pentru un răspuns de comunicare globală implicat de comunitate la COVID-19. Disponibil [aici](#).

- 5) *Improving pandemic response: Global lessons and cultural insights from COVID-19*. (2021). Vanderbilt, Cultural Contexts of Health and Wellbeing Initiative. <https://cdn.vanderbilt.edu/vu-wp0/wp-content/uploads/sites/350/2021/05/04215413/Improving-Pandemic-Response-CCH-report.pdf>

Înțelegerea valorilor culturale care provoacă scepticismul și ezitarea al vaccin este de mare importanță. Odată cu vaccinurile împotriva COVID-19, dezbaterile cu privire la posibilitatea de a avea încredere într-un vaccin au devenit din ce în ce mai controversate. Punctul de vedere al activiștilor anti-vaccin se bazează pe valorile culturale legate de religie, neîncrederea în instituții, anti-autoritarismul, scepticismul marilor companii farmaceutice și alți factori. Valorile și preocupările culturale care conduc scepticii la vaccinuri sunt înrădăcinate și motivate moral. Cea mai eficientă modalitate de a comunica și de a construi încredere cu acest grup de populație este înțelegerea poziției și valorilor culturale ale acestora, în loc să se dea mai multe date despre ele. Disponibil [aici](#).

- 6) Nuwarda, R. F., Ramzan, I., Weekes, L., & Kayser, V. (2022). Vaccine Hesitancy: Contemporary Issues and Historical Background. *Vaccines*, 10(10), 1595. <https://doi.org/10.3390/vaccines10101595>.

Această revizuire discută diferitele probleme legate de ezitarea la vaccin și mișcarea anti-vaccin, deoarece, deși vaccinarea este recunoscută ca una dintre cele mai eficiente măsuri de sănătate publică primară, este văzută ca nesigură de un număr tot mai mare de indivizi. Anxietatea cu privire la vaccinuri care duc la ezitarea la vaccin rezultă dintr-un amestec complex de factori socio-economici și demografici, influențe sociale și politice, credințe culturale și religioase, disponibilitatea și capacitatea de a interpreta informațiile științifice și de sănătate și experiențele personale și populaționale ale sistemelor de sănătate și politici guvernamentale. În țările cu venituri mari (HIC) preocupările cu privire la siguranța și eficacitatea vaccinurilor sunt cele mai frecvente, în timp ce în țările cu venituri mici și medii (LMIC), convingerile culturale și religioase, experiențele istorice negative cu campanii de vaccinare și medicină străină, precum și problemele în cadrul sistemelor de sănătate sunt mai frecvente. Alți factori care sunt comuni în

ambele categorii includ neîncrederea în companiile medicale și în guvern, teoriile conspirației și dezinformarea pe rețelele sociale. Disponibil [aici](#).

- 7) Larson, H. J., Jarrett, C., Eckersberger, E., Smith, D. M. D., & Paterson, P. (2014). Understanding vaccine hesitancy around vaccines and vaccination from a global perspective: A systematic review of published literature, 2007–2012. *Vaccine*, 32(19), 2150–2159. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2014.01.081>.

Indivizii care ezită la vaccin sunt un grup eterogen care dețin grade diferite de indecizie cu privire la vaccinuri specifice sau vaccinare în general.

Grupul Consultativ Strategic de Experti [SAGE] pentru Imunizare a elaborat un „Model al factorilor determinanți ai ezitării la vaccin” organizat în jurul a trei domenii cheie:

1. Influențe contextuale: factori istorici, socio-culturali, de mediu, sistemului de sănătate/instituționali, economici sau politici.
2. Influențe individuale și de grup: influențe care decurg din percepția personală a vaccinului sau influențe ale mediului social/de la egal la egal.

Vaccin și aspecte specifice vaccinării care sunt direct legate de caracteristicile vaccinului sau de procesul de vaccinare. Disponibil [aici](#).

5. ACTIVITATI DE INVATARE

Activitatea 1 (durata: 15 minute):

Urmăriți videoclipurile „**Întrebați un expert: Cum influențează contextul cultural modul în care o comunitate răspunde la o criză de sănătate?**” și „**Depășirea stagnării: abordarea barierelor în calea acoperirii imunizării**” cu durate de 1’32” și, respectiv, 4’20”.

● Discutați informațiile prezentate în videoclipuri. După discuție, răspundeți la următoarele întrebări:

1. Care este impactul aspectelor culturale asupra ezitării la vaccin?
2. Utilizarea liderilor religioși și locali în intervenții pentru creșterea absorbției vaccinului sau reducerea refuzului vaccinului este adesea recomandată, în special în comunitățile vulnerabile. Care sunt cele mai bune practici?
3. Cum pot fi cel mai bine mobilizate și implicate comunitățile în sprijinul vaccinării?

Resurse necesare: video online pe Youtube, platformă socială pentru învățare individuală sau colaborativă.

Nr.	Titlul și descrierea resursei	Tip	. Limba resursei	Activități de învățare, formare, evaluare	URL de acces/ descărcare
-----	-------------------------------	-----	------------------	---	--------------------------

1.	Întrebați un expert: Cum influențează contextul cultural modul în care o comunitate răspunde la o criză de sănătate?	Video 1'32''	engleză*	Învățare individuală Reflecție de sine	https:// www.youtube.com/ watch? v=TZpClo4AN7o&t=1s
2.	Trecerea prin stagnare: abordarea barierelor din calea acoperirii imunizării	Video 4'20''	engleză*	Învățare individuală Reflecție de sine	https:// www.youtube.com/ watch?v=ttQSAEh0inE

Activitatea 2 (durata: 15 minute):

1. Vizitați următorul site web <https://www.publichealthwm.org/covid-19/vaccine/Vaccine-Hesitancy> și concentrați-vă pe următoarea imagine.

Sfaturi pentru a purta
conversații cu persoane
nevaccinate

ABORDAREA EZITĂRII LA VACCIN

ASCULTATI CU EMPATIE

Ascultați-le preocupările și întrebările fără a judeca. Recunoașteți și validați-le emoțiile, astfel încât să știe că au fost auziți.

PUNEȚI ÎNTREBĂRI DEȘCHISE

Punerea întrebărilor deschise vă poate ajuta să înțelegeți mai bine cauzele fundamentale, contextul și perspectivele culturale din spatele ezitării la vaccin. Amintiți-vă, întrebările dvs. ar trebui să fie respectuoase și să nu judece.

AJUTATI-I SA ISI GĂSEASCA PROPRIILE MOTIVE

După ce ați abordat preocupările cu empatie și fapte, puteți conduce conversația de la „de ce nu” vă vaccinați la beneficiile de a face acest lucru. Ajutați-i să-și găsească „de ce”.

AJUTĂ FACEȚI VACCINAREA LOR

Ofertiți-vă să ajutați persoana să facă o programare de vaccinare și să meargă la ea. Ajutor la transport sau babysitting dacă au nevoie de îngrijire a copiilor. Găsiți alte modalități care i-ar face să se simtă dedicați și confortabili.

FIȚI CONȘTIENTI DE SENTIRILE ȘI PRINCIPALELE DVS

Informațiile pe care le credem că fapte se înclină cu sentimentele și părtinirile noastre pe care le dezvoltăm din cultura, comunitatea, mass-media, etc. Conștientizarea de sine a acestor influențe asupra perspectivei dvs. va vă ajuta să vă conectați cu ceilalți.

CERERETI PERMISIUNEA PENTRU A DISTRIBUI INFORMAȚII

Odată ce le-ați înțeles întrebările și preocupările, întrebați dacă puteți furniza informații și distribui informații de unde obțin informații de încredere. Aveți grijă să nu transmiteți informații lor.

FIȚI RĂBDATORI ȘI URMARIȚI

Schimbarea cuiva nu se va întâmpla probabil într-o singură conversație. Poate dura mai multe. Urmăriți și vedeți ce gânduri noi au.

DACA EZITAREA PERSISTA, PREVENȚIA ESTE CHEIA

Amintiți-le că spălarea mâinilor, purtarea unei măști, distanțarea socială și testarea sunt importante pentru a le menține în siguranță pe ei și pe cei dragi.

Aceste sfaturi sunt culese de la Doris Harris, consultant în sănătate publică și gazda revistei Health Matters și campania We Can Do This.

PUBLIC HEALTH INSTITUTE
OF WESTERN MASSACHUSETTS

Enumerați, pe propriile cuvinte, trei „Sfaturi de conversație cu persoane nevaccinate” care identifică rolul culturii în problemele legate de vaccinare.

A.....

b.....

c.....

Citiți următorul comentariu [https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(2200251-0/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(2200251-0/fulltext) și apoi enumerați cu propriile cuvinte trei „strategii de acceptare a vaccinului COVID-19 relevante din punct de vedere cultural”

A.....

b.....

c.....

- Resurse necesare: platformă socială pentru învățare individuală sau colaborativă.

Nr.	Titlul și descrierea resursei	Tip	. Limba resursei	Activități de învățare, formare, evaluare	URL de acces/ descărcare
1.	Abordarea ezitării la vaccin	Website	English	Învățare individuală Auto-reflecție	https://www.publichealthwv.org/covid-19/vaccine/Vaccine-Hesitancy
2.	Strategii de acceptare a	Comentariu	Engleză	Învățare individuală	https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/

	vaccinului COVID-19 relevante din punct de vedere cultural			Reflecție de sine	PIIS2214-109X(2200251-0/fulltext
--	--	--	--	-------------------	---

6. ACTIVITĂȚI DE EVALUARE

Completați spațiile libere (durata: 15 minute)

- Impactul _____ indirecte a mesajelor de sănătate publică depinde de țara și cultura în care locuiesc indivizii.
- Culturile _____ dispun de un colectivism mai mare decât culturile _____ care dispun de un individualism mai mare.
- Factorii culturali precum politica și _____ sunt asociați cu atitudinile anti-vaccin.
- Înțelegerea _____ culturale care provoacă scepticismul și ezitarea la vaccin este de mare importanță
- Comunicarea implicand _____ este crucială pentru ca soluțiile relevante din punct de vedere cultural să fie recunoscute.
- PEN-3 este un model cultural care constă din 3 domenii primare: 1) _____ culturala . 2) relații și așteptări și 3) _____ culturala.
- Culturile sunt dinamice și în continuă schimbare, deoarece indivizii sunt influențați și influențează _____ lor în diferite

7. REFERINTE

- Airhihenbuwa, C. O., Iwelunmor, J., Munodawafa, D., Ford, C. L., Oni, T., Agyemang, C., Mota, C., Ikuomola, O. B., Simbayi, L., Fallah, M. P., Qian, Z., Makinwa, B., Niang, C., & Okosun, I. (2020). Culture Matters in Communicating the Global Response to COVID-19. *Preventing Chronic Disease*, 17, E60. <https://doi.org/10.5888/pcd17.200245>
- Cultural Perspectives on Vaccination*. (n.d.). Retrieved 11 February 2023, from <https://cpp-hov.netlify.app/vaccines-101/ethical-issues-and-vaccines/cultural-perspectives-vaccination>
- Culture*. (2023, February 8). <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/culture>Dubé, E., Laberge, C., Guay, M., Bramadat, P., Roy, R., & Bettinger, J. A. (2013). Vaccine hesitancy. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 9(8), 1763–1773. <https://doi.org/10.4161/hv.24657>
- Hofstede, G. (1994). *Values survey module 1994 manual*. University of Limburg, Maastricht, The Netherlands: Institute for Research on Intercultural Cooperation.

- Immunization Basics* | Centre for Disease Control and Prevention (CDC). (2022, November 22). <https://www.cdc.gov/vaccines/vac-gen/imz-basics.htm>
- Improving pandemic response: Global lessons and cultural insights from COVID-19*. (2021). Vanderbilt, Cultural Contexts of Health and Wellbeing Initiative. <https://cdn.vanderbilt.edu/vu-wp0/wp-content/uploads/sites/350/2021/05/04215413/Improving-Pandemic-Response-CCH-report.pdf>
- Larson, H. J., Jarrett, C., Eckersberger, E., Smith, D. M. D., & Paterson, P. (2014). Understanding vaccine hesitancy around vaccines and vaccination from a global perspective: A systematic review of published literature, 2007–2012. *Vaccine*, 32(19), 2150–2159. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2014.01.081>
- Luca, Mihaela & Azoicăi, Doina & Alexa, Ioana & Vata, Andrei & Natalia, Cucos & Pascariu, Andreea & Onofrei, Maria Ioana. (2020). Cultural Perspectives on Vaccination - An Ethical Dilemma? *Journal of Intercultural Management and Ethics*, 3, 19-27. <https://doi.org/10.35478/jime.2020.1.03>
- MacDonald, N. E. (2015). Vaccine hesitancy: Definition, scope and determinants. *Vaccine*, 33(34), 4161–4164. <https://doi.org/10.1016/j.vaccine.2015.04.036>
- Nuwarda, R. F., Ramzan, I., Weekes, L., & Kayser, V. (2022). Vaccine Hesitancy: Contemporary Issues and Historical Background. *Vaccines*, 10(10), 1595. <https://doi.org/10.3390/vaccines10101595>
- Papadopoulos, I. (2006). *The Papadopoulos, Tilki and Taylor model of developing Cultural Competence*, In Papadopoulos I (Ed) *Transcultural Health and Social Care: Development of Culturally Competent Practitioners*. Churchill Livingstone Elsevier, Edinburgh.
- Taylor, E., Atkins, K. E., Medlock, J., Li, M., Chapman, G., & Galvani, A. P. (2016). Cross-cultural household influence on vaccination decisions. *Medical Decision Making: An International Journal of the Society for Medical Decision Making*, 36(7), 844–853. <https://doi.org/10.1177/0272989X15591007>
- Whitehead, A. L., & Perry, S. L. (2020). How Culture Wars Delay Herd Immunity: Christian Nationalism and Anti-vaccine Attitudes. *Socius*, 6, 2378023120977727. <https://doi.org/10.1177/2378023120977727>